

Mazo un vidējo uzņēmumu izaugsme un konkurētspēja un uzlaboti digitālie pakalpojumi

Central Baltic Programme 2021-2027 Thematic
Seminar Riga

Growth and competitiveness of Central Baltic SME-s and improved Central Baltic digital services;

Latvia 2030 prioritāte

4. Inovatīva un ekoepektīva ekonomika

Lai cilvēka intelektuālais un radošais potenciāls pārvērstos **inovatīvas un konkurētspējīgas ekonomikas izaugsmē**, ir vajadzīga uzņēmība un uzņēmējdarbību atbalstoša vide, atbalsts **jaunu ideju radīšanai un komercializēšanai**, zināšanu pārnese un lietotāju virzīta pētniecība. **Inovācija** un pāreja uz preču un pakalpojumu radīšanu **ar zemu oglekļa emisijas** un energoietilpības līmeni, atjaunojamo energoresursu izmantošana un **tehnoloģiju attīstība**, veselīga pārtika un ekosistēmu pakalpojumi iezīmē pāreju uz „zaļo ekonomiku”.

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021- 2027. gadam (Apstiprināts 2020. gada 2. jūlijā)

- Zināšanu sabiedrība (1)

IKT sasniegumi un to plaša pieejamība ir **katalizators pārmaiņām tautsaimniecībā**, valsts pārvaldē un sabiedrībā kopumā. Zināšanu sabiedrība, pateicoties mērķtiecīgai IKT risinājumu pielietošanai, pārveido pastāvošos un **rada jaunus procesus, biznesa modeļus**, paradumus un kultūru visās tautsaimniecības un dzīves sfērās. **Digitālā transformācija ir produktivitātes, ekonomiskās izaugsmes, indivīda un sabiedrības labklājības atslēga.** Zināšanu sabiedrība ne tikai izprot, adaptējas un pilnvērtīgi izmanto digitalizācijas ceļā pārveidoto jauno realitāti, bet ir motivēts, prasmīgs un vieds visaptverošas Latvijas digitālās transformācijas virzītājs

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021- 2027. gadam (Apstiprināts 2020. gada 2. jūlijā)

- Zināšanu sabiedrība (2)

Zināšanu sabiedrība rada arvien jaunas zināšanas un virzās no zemo izmaksu darbaspēka ekonomikas uz **zināšanu komercializācijā balstītu produktivitāti**. Ieguldot zināšanu radīšanā, Latvija veido un piesaista **gudru un pieprasījumam atbilstošu kvalificētu darbaspēku un dod tam iespēju strādāt mūsdienīgās, sociāli atbildīgās darbavietās**. Produktivitāti paaugstina jaunas zināšanas un tehnoloģijas, plašas izglītības iespējas un inovāciju atbalsts, ieguldījumi cilvēkkapitālā un atbalstoša institucionālā vide, kas ļauj **zināšanas pārvērst starptautiski konkurētspējīgos produktos un pakalpojumos ar augstāku pievienoto vērtību**, veidojot uz eksportu vērstu modernu tautsaimniecību.

Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021- 2027. gadam (Apstiprināts 2020. gada 2. jūlijā)

- Zināšanu sabiedrība (3)

Latvija strādā gudrāk, nevis vairāk. Daudzi rutīnas darbi ir automatizēti, cilvēki **strādā jomās, kur nepieciešamas cilvēka prāta un aprūpes spējas.** Eksportā izejmateriālu izstrādi apsteidz tehnoloģiskās kompetences, **zināšanu ietilpīga bioekonomika, biomedicīna un biofarmācija, viedie materiāli un inženiersistēmas, informācijas un komunikācijastehnoloģijas, viedā enerģētika** un citas viedās specializācijas nozares ar augstu izpētes un attīstības ieguldījumu īpatsvaru. Mērķtiecīgi atbalsta instrumenti uzņēmumiem un zinātniskajām institūcijām sniedz iespēju sasniegt **maksimālu kapacitāti savā nozarē starptautiskajā arēnā.**

NAP 2027 ietvars

P. Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība

RV 1 Produktivitāte, inovācija un eksports

RV2 Darbs un ienākumi

RV3 Kapitāls un uzņēmējdarbības vide

Atbalstot vietējos uzņēmējus, **ieviesīsim inovatīvas, jaunas tehnoloģijas, efektīvākus darba procesus un nodarbināto kompetenču pilnveidošanu** –tā rezultātā veidojot uz zināšanām un inovāciju balstītas Latvijas konkurētspējas priekšrocības.

Prioritāte “Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”

Mērķis:

Inovācijas rezultātā gūts produktivitātes kāpums kā pamats Latvijas uzņēmumu izaugsmei globālajā tirgū un materiālās labklājības pieaugums.

- **Rīcības virziens “Produktivitāte, inovācija un eksports”**

Rādītājs: Datorpakalpojumu un informācijas pakalpojumu eksports no kopējā pakalpojumu eksporta 9.2- 15 % (LB)

Uzdevumi:

(1) Digitālās transformācijas (digitalizācija, automatizācija, robotizācija, mākslīgais intelekts u.c.) sekmēšana uzņēmējdarbībā, t.sk. apstrādes rūpniecībā

(2) Produktivitāti paaugstinošu darbību atbalstīšana privātajā sektorā augsto tehnoloģiju pielietošanai arī ārpus RIS3 nozarēsindustrijas transformācijā

Prioritāte “Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”

Mērķis:

Inovācijas rezultātā gūts produktivitātes kāpums kā pamats Latvijas uzņēmumu izaugsmei globālajā tirgū un materiālās labklājības pieaugums.

- Rīcības virziens “Darbs un ienākumi”

Rādītājs: Nav specifiski

Uzdevumi:

Kvalitatīvu (t.sk. drošu) darba vietu izveide un uzturēšana, sociāli atbildīgas uzņēmējdarbības sekmēšana un atbalsts sociālās uzņēmējdarbības attīstībai

Prioritāte “Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”

Mērķis:

Inovācijas rezultātā gūts produktivitātes kāpums kā pamats Latvijas uzņēmumu izaugsmei globālajā tirgū un materiālās labklājības pieaugums.

- **Rīcības virziens “Kapitāls un uzņēmējdarbības vide”**

Rādītājs: Digitālo tehnoloģiju integrācija, vidējā svērtā vērtība no 4a – uzņēmējdarbības digitalizācija – (60%) un 4b – e-komercija (40%)

Uzdevumi:

- Investīciju vides attīstīšana
- Vērtēt uzņēmējdarbības regulāciju
- Kapitāla tirgus
- Motivēt iedzīvotājus iesaistīties uzņēmējdarbībā

Būtiski fakti

Latvijas produktivitāte straujā tempā tuvinās ES vidējam rādītājam, taču joprojām ir viena no zemākajām ES.

(https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-latvia_lv.pdf)

Nepietiekama Latvijas uzņēmumu spēja iekļauties globālajās vērtību ķēdēs—spēja radīt produktus un pakalpojumus ar augstāku pievienoto vērtību un tos pārdot

(https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2020%20vidusposma%20zinojums_0.pdf)

Šauri vietējs skatījums uz tautsaimniecības attīstības izaicinājumiem (īstermiņa rentabilitāte un ilgtermiņa produktivitāte), biznesa stratēģijas nav orientētas uz inovāciju.

Latvijas uzņēmējdarbības struktūru galvenokārt veido mikrouzņēmumi un MVU ar ierobežotu kapacitāti ieguldīt pētniecībā un attīstībā.

(https://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-latvia-2019_f8c2f493-en)

Latvija turpina uzrādīt nevienmērīgus rezultātus digitālās pārveides jomā un atpaliek attiecībā uz digitālo tehnoloģiju integrāciju uzņēmumos. Uzņēmumu digitalizācijas turpmākus uzlabojumus ierobežo arī augsti kvalificētu speciālistu trūkums un pastāvīgi zemais IKT speciālistu īpatsvars

(<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)